ECLI:LV:LAAT:2023:1207.C26134121.13.S
Lieta Nr. C26134121
Arhīva Nr. CA-0252-23

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rēzeknē 2023.gada 7.decembrī

Tiesa šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Valentīna Lohova, tiesneši Inguna Tabore, Valentīna Sokolova,
ar tiesas sēdes sekretāri Dainu Mikažāni,

piedaloties maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ administratorei Ligitai Dārzniecei un atbildētājas /pers. C/ pilnvarotajam pārstāvim zvērinātam advokātam Edgaram Štālam,

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ prasībā pret /pers. C/ par zaudējumu piedziņu sakarā ar /pers. C/ apelācijas sūdzību par Rēzeknes tiesas 2023. gada 15. jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Maksātnespējīgās SIA /Nosaukums A/ administratore iesniedza tiesā prasību pret /pers. C/ un, pamatojoties uz Civillikuma 1770., 1779. pantu, Maksātnespējas likuma 65. panta 8. punktu, Komerclikuma 169. pantu, lūdza piedzīt no atbildētājas zaudējumus 99 900 EUR.

Norādīja, ka 2017. gada 22. decembrī un 2018. gada 10. janvārī, laikā, kad SIA /Nosaukums A/ valdes locekles pienākumus pildīja atbildētāja, tika noslēgti divi darījumi (katrā atsavinot domājamās daļas), kuru rezultātā atbildētājas mātei kopsummā par 10 100 EUR tika pārdots sabiedrībai piederošais nekustamais īpašums /adrese A/. SIA /Nosaukums A/ iepriekš šo īpašumu bija iegādājusies par 50 500 LVL jeb 71 855,02 EUR.

Atbildētājas māte 2019. gada 5. aprīlī ½ domājamo daļu no iegādātā nekustamā īpašuma pārdeva SIA /Nosaukums B/ par 55 000 EUR, bet otru ½ domājamo daļu uzdāvināja atbildētājai.

Faktiski nekustamā īpašuma tirgus vērtība, to pārdodot, nebija 10 100 EUR, bet gan 110 000 EUR, ņemot vērā pārdotās ½ domājamā daļas cenu. Atbildētāja, slēdzot līgumu, ar kuru gandrīz desmitkārtīgi samazināta nekustamā īpašuma cena, ar ieinteresēto personu – atbildētājas māti, laikā, kad uzņēmums faktiski jau bija maksātnespējīgs, ir rīkojusies pretēji krietna un rūpīga saimnieka rīcībai un nodarījusi uzņēmumam zaudējumus 99 9000 EUR, kas aprēķināti kā starpība starp pārdošanas cenām (110 000 – 10 100=99 900 EUR).

[2] Atbildētāja rakstveida paskaidrojumā prasību neatzīst.

[2.1] Nepiekrīt prasībā norādītajai īpašuma tirgus vērtībai 110 000 EUR uz 2018.gada 18.janvāri, uzskata to par prasītājas pieņēmumu, jo šāds īpašuma novērtējums nav iesniegts.

[2.2] Nav pamatots apgalvojums, ka darījumu noslēgšanas brīdī uzņēmums faktiski bija maksātnespējīgs. VID veiktā audita rezultātā SIA /Nosaukums A/ uzlikts par pienākumu papildus valsts budžetā nomaksāt nodokļus. Šis lēmums ar VID ģenerāldirektores 2016.gada 26.aprīļa lēmumu atstāts negrozīts, un, pēc tiesvedības administratīvajā tiesā galīgi stājās spēkā 2020.gada 8.septembrī, Senātam atsakot ierosināt kasācijas tiesvedību. Tomēr pēc SIA /Nosaukums A/ līguma ar VID 2016.gada 27.maija lēmumu audita rezultātā aprēķinātie maksājumi sadalīti termiņos uz laiku no 2016.gada 31.maija līdz 2021.gada 30.aprīlim. Kā redzams no Lursoft izdrukas, SIA /Nosaukums A/ nav nodokļu parāda uz 2018.gada 6.decembri.

Lai nodrošinātu audita rezultātā pieņemtā nolēmuma izpildi, VID jau 2015.gada 30.oktobrī savus prasījumus nodrošināja, reģistrējot aizlieguma atzīmi uz nekustamo īpašumu /adrese B/, to uzskatīja par pietiekamu saistības dzēšanai, 2018.gada 22. novembrī pieņēma lēmumu piedziņas vēršanai uz to.

[2.3] VID rīcības dēļ nebija iespējams tupināt uzņēmuma saimniecisko darbību, tāpēc uzņēmums jau 2017.gada 22.decembrī lūdza apturēt tā saimniecisko darbību līdz tiesvedības beigām, un 2018. gada 2. martā VID to apturēja. Pie šādiem apstākļiem uzņēmumam bija nepieciešams atbrīvot darbiniekus, izmaksājot tiem algas un kompensācijas, nomaksājot nodokļus, operatīvi bija nepieciešami naudas līdzekļi. Visa no nekustamā īpašuma pārdošanas iegūtā nauda tika novirzīta saistību segšanai darbiniekiem.

[2.4] Par apstākļiem, kāpēc /pers. E/ iegādājās nekustamo īpašumu, var liecināt tikai viņa pati. Īpašuma ½ domājamo daļu atbildētājas māte vēlāk atdāvināja atbildētājai, jo radās strīds ar SIA /Nosaukums B/ par tā izmantošanu, apdraudējuma un veselības problēmu dēļ viņa vairs nevar risināt strīdu.

[3] Rēzeknes tiesa ar 2023.gada 15.jūnija spriedumu prasību apmierināja daļēji. Tiesa nosprieda piedzīt no atbildētājas par labu maksātnespējīgajai SIA /Nosaukums A/ zaudējumus 69 900 EUR.

Prasība noraidīta daļā par zaudējumu 30 000 EUR piedziņu.

Spriedumā norādīts šāds pamatojums.

[3.1] Tiesa konstatēja, ka 2020. gada 13. oktobrī pasludināts SIA /Nosaukums A/ maksātnespējas process. Par administratori iecelta Ligita Dārzniece.

Līdz maksātnespējas procesa pasludināšanai notikuši divi darījumi, kuru rezultātā atsavināts kapitālsabiedrībai piederošais nekustamais īpašums /adrese A/, kadastra Nr. /numurs A/. Kapitālsabiedrības prokūrists /pers. F/ 2017. gada 22. decembrī par 10 000 EUR pārdeva /pers. E/ nekustamā īpašuma 99/100 domājamās daļas, un 2018. gada 10. janvārī SIA /Nosaukums A/ valdes locekle /pers. C/ (pēc laulības uzvārds /pers. C/) par 100 EUR pārdeva /pers. E/ atlikušo 1/100 domājamo daļu. Nekustamais īpašums atsavināts kopsummā par 10 100 EUR.

Pirkuma līgumu noslēgšanas brīdī un līdz 2020. gada 13. oktobrim (ieskaitot) atbildētāja bija vienīgā valdes locekle ar tiesībām pārstāvēt

kapitālsabiedrību atsevišķi.

Visas darījumos iesaistītās personas ir radinieki – kapitālsabiedrības prokūrists un nekustamā īpašuma jaunā īpašniece ir atbildētājas tēvs un māte.

2019. gada 5. aprīlī atbildētājas māte nekustamā īpašuma ½ domājamo daļu pārdevusi SIA /Nosaukums B/ par 55 000 EUR un otru ½ domājamo daļu 2020. gada 7. janvārī uzdāvinājusi atbildētājai.

[3.2] Tiesa secināja, ka atbildētāja savus pienākumus atbilstoši Komerclikuma 169. panta pirmajā daļā noteiktajam rīkoties kā krietnam un rūpīgam saimniekam nav pildījusi, tāpēc saskaņā ar minētā panta otro daļu ir atbildīga par kapitālsabiedrībai nodarītajiem zaudējumiem.

Darījumi noslēgti par nekustamā īpašuma pārdošanu par pirkuma maksu, kas vairākas reizes zemāka par īpašuma tirgus vērtību, slēdzot tos laikā, kad uzņēmums faktiski jau bija maksātnespējīgs.

To, ka uzņēmums uz darījumu slēgšanas dienu faktiski bija maksātnespējīgs, apstiprina VID kreditora prasība. Uz nekustamā īpašuma atsavināšanas brīdi uzņēmumam jau bija aktuāls nodokļa parāds 92 865,91 EUR, kuram papildus VID aprēķinātajām nokavējuma un soda naudām maksātnespējas procesā pieteikts prasījums 173 554,52 EUR. Apstāklis, ka lēmums par nodokļu parāda piedziņu uz pirkuma līgumu slēgšanas brīdi vēl nebija stājies spēkā, jo bija pārsūdzēts, neatspēko un nepadara par neesošu faktu, ka šis parāds jau bija izveidojies un pastāvēja kopš 2016. gada. Tas netika dzēsts, arī VID vēršot piedziņu uz nekustamo īpašumu /Nosaukums C/, kas atbildētājai kā komercsabiedrības vadītājai bija zināms.

Atbildētāja, kuras pienākums bija maksimizēt sabiedrības peļņu un saglabāt tās mantu, tieši pretēji, laikā, kad kapitālsabiedrībai jau faktiski bija iestājusies maksātnespēja, atsavināja nekustamo īpašumu savai mātei, kura atbilstoši Maksātnespējas likuma 72. panta pirmās daļas 3. punktam attiecībā pret kapitālsabiedrību (prasītāju) bija ieinteresētā persona. Tas pierāda, ka /pers. E/ zināja par zaudējumu nodarīšanu kapitālsabiedrībai (Maksātnespējas likuma 96. panta otrā daļa).

[3.3] Tiesa atzina, ka nekustamā īpašuma pirkuma maksa noteikta acīmredzami neatbilstoša, tikai skata pēc. Nekustamā īpašuma vērtība 10 100 EUR, laikā, kad tā patiesā vērtība ir 80 000 EUR, ir acīmredzami neatbilstoša un vērtējama kā tāda, kas radīja komercsabiedrībai zaudējumus. Novērtējot darījumu pēc līguma priekšmeta un cenas, tiesa atzina, ka pirkuma līgums noslēgts atbildētājas mātes un arī pašas atbildētājas, kurai māte 2020.gada 7.janvārī uzdāvināja ½ domājamo daļu nekustamā īpašuma, ne prasītājas mantiskajās interesēs. Arī fakts, ka pirmo pirkuma līgumu slēgusi nevis pati atbildētāja, bet kapitālsabiedrības prokūrists, neatbrīvo no atbildības, jo sabiedrības darbību vada valde.

Atbildētājas darījums ir pretējs saprātīgai komerciālās apgrozības praksei. Situācijā, kad uzņēmumam ir parādi, nekustamais īpašums pārdots par daudzkārt pazeminātu cenu. Šāda darījuma mērķis faktiski bija prettiesiski atsavināt prasītājas mantu un pārņemt to savā īpašumā.

Atbildētājas iebildumus, ka nekustamā īpašuma atsavināšana bija nepieciešama, lai darbiniekiem izmaksātu algas, kompensācijas, nodokļus, un /pers. E/ liecības, ka nekustamā īpašuma puses uzdāvināšana atbildētājai bija nepieciešama, lai izvairītos no pret viņu vērstā apdraudējuma, tiesa vērtēja kā nesekmīgus mēģinājumus attaisnot savu darbību prettiesisko raksturu.

[3.4] Vērtējot atbildētājas rīcību arī no labas ticības aspekta atbilstoši Civillikuma 1.pantam, tiesa atzina, ka atbildētāja kā valdes locekle personīgi veikusi neatļautu darbību, rīkojoties ar viņai uzticētu mantu tikai savās interesēs, pretēji prasītājas interesēm, tādēļ ir atbildīga par šādas rīcības rezultātā nodarītajiem zaudējumiem saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu.

Pretēja labas ticības principam ir arī VID vainošana prasītāja saimnieciskās darbības apturēšanā, jo VID pilda tai ar likumu uzliktos pienākumus.

[3.5] Patiesā tirgus cena ir augstākā tirgus cena, par kuru kāds būtu gatavs iegādāties nekustamo īpašumu. Tiesa atzina, ka abu darījumu noslēgšanas brīdī tā bija 80 000 EUR. Liecinieki/pers. J/ un /pers. K/ liecināja, ka šādu nekustamā īpašuma cenu viņiem nosaucis kapitālsabiedrības prokūrists /pers. F/. Tāda cena norādīta arī SIA /Nosaukums B/ celtajā prasībā pret /pers. E/ par kopīpašuma izbeigšanu. Tās pamatotību apstiprina SIA „EIROEKSPERTS" 2020.gada 16.novembra novērtējums ar iespējamo tirgus vērtību 74 000 EUR un SIA „LATIO" 2018.gada 21.marta novērtējums ar iespējamo tirgus vērtību 70 000 EUR. Par faktisko vērtību 80 000 EUR netieši liecina arī tas, ka jau 2005. gada 29. jūlijā, sabiedrībai iegādājoties nekustamo īpašumu, tā vērtība bija 71 855,03 EUR (50 500 lati). Gadu un trīs mēnešus pēc nekustamā īpašuma atsavināšanas (2019. gada 5. aprīlī) SIA /Nosaukums B/ tā ½ domājamo daļu iegādājās par 55 000 EUR, ar norunu, kā liecināja /pers. J/ un /pers. E/, otru pusi nākotnē iegādāties par 35 000 EUR, jeb kopā par 90 000 EUR.

Atbildētājas iesniegtos nekustamā īpašuma novērtējumus, ko veica SIA „Vērtējums" ar vērtību 32 000 EUR, SIA „Vindeks" ar vērtību 40 000 EUR un SIA „Interbaltija" ar vērtību 35 000 EUR, tiesa neatzina par atbilstošiem patiesajai tirgus vērtībai, novērtēja to kā atbildētājas mēģinājumu izvairīties no zaudējumu atlīdzināšanas prasītājai. Tajos nekustamā īpašuma tirgus vērtība noteikta pat zemāk nekā tā iegādes laikā pirms 12 gadiem (2005. gadā), gandrīz tāda pati kā īpašuma kadastrālā vērtība (32 862 EUR).

Tiesa atzina, ka par nekustamā īpašuma patieso tirgus vērtību liecina darījumi, kas slēgti gan pirms, gan pēc tā pārdošanas /pers. E/, kapitālsabiedrības prokūrista konsekventā rīcība 2017. gada beigās un 2018. gada sākumā piedāvājot īpašumu iegādāties par 80 000 EUR. Ir vispārzināms fakts, ka nekustamo īpašumu vērtība Latvijā pieaug, jo gadu pēc nekustamā īpašuma atsavināšanas (2019. gada 5. aprīlī) tirgus vērtība jau bija 90 000 EUR.

Tas, ka vērtējumos norādītā nekustamā īpašuma tirgus vērtība ir zemāka par pārdevēja piedāvāto un potenciālā pircēja akceptēto, nozīmē, ka patiesā tirgus vērtība ir tieši pārdevēja piedāvātā un potenciālā pircēja akceptētā cena (80 000 EUR) nevis vērtējumos norādītās. To papildus apliecina arī tas, ka visos piecos nekustamā īpašuma vērtējumos norādītās vērtības ir ļoti atšķirīgas.

[3.6] Tiesa secināja, ka pamatojoties uz Komerclikuma 169. pantu un Civillikuma 1779. pantu, atbildētājai ir jāatbild par prasītājai nodarītajiem un neatlīdzinātajiem zaudējumiem 69 900 EUR (80 000 – 10 100), kas ir starpība starp nekustamā īpašuma patieso tirgus vērtību un nekustamā īpašuma pārdošanas cenu.

[4] Atbildētāja iesniedza apelācijas sūdzību, norādot, ka pārsūdz pirmās instances tiesas spriedumu daļā, ar kuru apmierināta prasība, lūdz apturēt tiesvedību civillietā līdz brīdim, kamēr likumīgā spēkā stājas tiesas nolēmums civillietā Nr. C75011823, izskatīt lietu pēc būtības pārsūdzētajā daļā un noraidīt prasību apmierinātajā daļā šādu apsvērumu dēļ.

[4.1] *Par tiesvedības apturēšanu pamatojoties uz Civilprocesa likuma 214. panta 5. punktu.*

Izskatāmajā civillietā prasība ir celta par zaudējumu 99 900 EUR piedziņu, norādot, ka zaudējumus veido līdzekļi atzīto kreditoru prasījumu un maksātnespējas procesa administrācijas izmaksu segšanai. Uz prasības celšanas brīdi pieteikto kreditoru prasījumu summa bija 174 558,95 EUR.

Ekonomisko lietu tiesā ierosināta civillieta Nr. C75011823 SIA /Nosaukums A/ prasībā pret SIA "/Nosaukums D/" par 129 594,03 EUR piedziņu, ko veido SIA /Nosaukums A/ maksātnespējas procesā pieteikto kreditoru (VID un /nosaukums/ pilsētas pašvaldība) prasījumi par kopējo summu 129 594,03 EUR.

Abās civillietās prasības ir celtas maksātnespējas procesā pieteikto kreditoru interesēs, turklāt no pret SIA "/Nosaukums D/" celtā prasības pieteikuma ir redzams, ka prasītājas ieskatā ir notikusi uzņēmumu pāreja un tas uzliek pienākumu SIA "/Nosaukums D/" atbildēt par SIA /Nosaukums A/ saistībām.

Ja no SIA "/Nosaukums D/" tiek piedzīti līdzekļi kreditoru prasījumu apmērā 129 594,03 EUR, zūd pamats izskatāmajā civillietā prasīt zaudējumu 99 900 EUR piedziņu no atbildētājas. Abās civillietās prasīto piedzenamo summu kopsumma ievērojami pārsniedz SIA /Nosaukums A/ maksātnespējas

procesā pieteikto aktuālo kreditoru prasījumu summu. Atbilstoši judikatūrai maksātnespējīgai sabiedrībai nodarīto zaudējumu prasības mērķis ir atgūt līdzekļus, no kuriem apmierināt kreditoru prasījumus nevis trešo personu mantisko interešu nodrošināšana.

[4.2] *Par Civilprocesa likuma 192. panta un 190. panta pirmās daļas pārkāpumu*

Prasības pieteikums pamatots ar apstākļiem, ka nekustamā īpašuma faktiskā tirgus vērtība 2018. gada 10. janvārī nebija 10 100 EUR, bet gan 110 000 EUR.

Prasības pamats tiek saistīts ar starpību starp pārdošanas cenu 2017. gada 22. decembrī, 2018. gada 10. janvārī un 2019. gada 5. aprīlī (110 000 – 10 100). Savukārt tiesa, apmierinot prasību, ir norādījusi, ka nekustamā īpašuma patiesā vērtība ir 80 000 EUR.

Tiesa, nepamatoti paplašinot prasības pamatu, ir pārkāpusi prasījuma robežas (Civilprocesa likuma 192.pants), kas ir novedis pie nelikumīga sprieduma Civilprocesa likuma 190. panta pirmās daļas izpratnē.

[4.3] *Par Komerclikuma 169. panta piemērošanu un pierādījumu novērtēšanu*

Atbilstoši judikatūrai, lai iestātos valdes locekļa atbildība, jākonstatē šādi priekšnoteikumi: 1) sabiedrībai nodarīti zaudējumi; 2) amatpersonas rīcība – darbība vai bezdarbība; 3) cēloniskais sakars starp amatpersonas rīcību un zaudējumiem.

Atbildētājs var atbrīvoties no atbildības, ja pierāda, ka rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks, nepieļaujot pat vieglu neuzmanību.

Komerclikuma 169. pants piemērots nepareizi un tas ir novedis pie lietas nepareizas izspriešanas.

[4.3.1] Nav pamatots spriedumā norādītais par uzņēmuma faktisko maksātnespēju darījumu slēgšanas brīdī un ka nekustamais īpašums pārdots, kad uzņēmumam bija parādi.

Audita rezultātā ar VID 2016. gada 26. aprīļa lēmumu SIA /Nosaukums A/ uzlikts pienākums papildus nomaksāt nodokļus valsts budžetā un ar to saistītās kavējuma un soda naudas.

Lai nodrošinātu lēmuma izpildi, ar VID 2015. gada 30. oktobra lēmumu noteikts aizliegums atsavināt nekustamo īpašumu /Nosaukums C/. Vēlāk 2018. gada 22. novembrī pieņemts VID lēmums par piedziņas vēršanu uz šo īpašumu 129 898,96 EUR apmērā, kuru izpildīja tiesu izpildītāja. Proti, nekustamā īpašuma darījumu noslēgšanas brīdī SIA /Nosaukums A/ vienīgais kreditors VID bija nodrošinājis savu audita rezultātā radušos prasījumu, uzliekot aizlieguma atzīmi nekustamajam īpašumam /Nosaukums C/, un uzskatījis to par pietiekamu saistību dzēšanai. Uz atsavināto nekustamo īpašumu nebija reģistrēta ne aizlieguma, ne piedziņas vēršanas atzīme.

Ar VID 2016. gada 27. maija lēmumu tika nolemts sadalīt termiņos uz laiku no 2016. gada 31. maija līdz 2021. gada 30. aprīlim audita rezultātā aprēķinātos maksājumus atbilstoši grafikam. No Lursoft izdrukas redzams, ka SIA /Nosaukums A/ nav nodokļu parāda uz 2018. gada 6. decembri.

Tāpat atbilstoši lietā esošajam VID 2015. gada 30. oktobra lēmumam tika konstatēts, ka SIA /Nosaukums A/reģistrēti astoņi transportlīdzekļi, kuri vēl līdz šim brīdim nav realizēti.

Norādot, ka uzņēmums darījumu noslēgšanas brīdī faktiski bija maksātnespējīgs, tiesa nav atsaukusies uz Maksātnespējas likuma 57. panta pirmajā daļā uzskaitītajām juridiskās personas maksātnespējas procesa pazīmēm. Neviens normatīvais akts nenosaka tādu jēdzienu kā faktiskā maksātnespēja.

[4.3.2] Tiesa nepamatoti, pretēji lietā esošajiem pierādījumiem ir secinājusi, ka atbildētājas iebildumi par nekustamā īpašuma atsavināšanas nepieciešamību un liecinieces /pers. E/ liecības par nepieciešamību uzdāvināt atbildētājai īpašumu, lai izvairītos no viņai izteiktā apdraudējuma, ir mēģinājumi attaisnot darbību prettiesisko raksturu.

Tiesa nav vērtējusi, ka VID rīcības rezultātā atbildētāja jau 2017. gada 22. decembrī lūdza apturēt SIA /Nosaukums A/ saimniecisko darbību līdz administratīvās tiesvedības beigām, un šāds VID lēmums tika pieņemts tikai 2018. gada 2. martā.

Šādos apstākļos sabiedrībai bija nepieciešams atbrīvot 27 darbiniekus, atlaistajiem darbiniekiem bija nepieciešams izmaksāt algas, kompensācijas un nomaksāt nodokļus, tāpēc uzreiz, nevis ilgtermiņā, bija nepieciešami naudas līdzekļi, līdz ar to pārdots nekustamais īpašums.

Pat ja pieņemtu, ka SIA /Nosaukums A/ bija nodokļu parāds, atbilstoši likuma "Par nodokļiem un nodevām" 15. panta trešās daļas 6. punktam primāri bija sedzami darbinieku prasījumi.

Visa no nekustamā īpašuma darījuma pārdošanas iegūtā naudas summa tika novirzīta saistību segšanai darbiniekiem, tai skaitā arī VID, kas nav ņemts vērā.

[4.4] *Par nekustamā īpašuma patieso tirgus vērtību*

Tiesa nepamatoti un kļūdaini secinājusi, ka patiesā tirgus cena ir augstākā tirgus cena, par kuru kāds būtu gatavs iegādāties nekustamo īpašumu, un uz 2017. gada 22. decembri un 2018. gada 10. janvāri tā bija 80 000 EUR.

Tiesa bez pamatojuma savus secinājumus par nekustamā īpašuma tirgus vērtību ir balstījusi uz liecinieku liecībām, kuras turklāt ir pretējas tiesas secinājumiem un dažiem lietā esošiem nekustamā īpašuma novērtējumiem, kuri noteiktās vērtības ziņā neatbilst pašas tiesas secinājumiem, turklāt ir veikti ārpus darījuma termiņiem un paredzēti citam mērķim, kā arī satur pieņēmumus.

Nekustamo īpašumu vērtēšanu veic un tirgus vērtību nosaka Latvijas Īpašumu vērtēšanas asociācijas biedri - sertificēti vērtētāji, nevis lecinieki, kuru liecības tiesa ņēmusi vērā, nosakot nekustamā īpašuma tirgus cenu.

/pers. J/ liecības ir vērtējamas kritiski, jo viņš nezināja, kādu nekustamā īpašuma pārdošanas laiku norādīt, kura persona tirgoja un nenorādīja arī cenu, par kādu īpašumu centās pārdot. Turklāt bez ievērības atstāts fakts, ka /pers. J/ kā SIA /Nosaukums B/ pārstāvis piedalās tiesas procesā citā civillietā Nr. C26089520 pret atbildētāju par kopīpašuma izbeigšanu, kur viņš kā SIA /Nosaukums B/ pārstāvis norādīja nekustamā īpašuma vērtību 40 000 EUR, bet šajā civillietā norāda, ka bija gatavs pirkt par 80 000 EUR.

Tiesa nav pienācīgi izvērtējusi iesniegtos nekustamā īpašuma vērtējumus, pamatojot un argumentējot savus secinājumus un norādot, kurš no tiem ir objektīvāks un ticamāks, jo:

1) nav norobežojusi, vai tie attiecas un ir saistāmi ar darījumu slēgšanas brīdi;

2) nav ņēmusi vērā un analizējusi, kāds ir katra nekustamā īpašuma vērtējums pēc tā mērķa un vērtējamā objekta;

3) tiesas secinājumi, ka tirgus cena bija 80 000 EUR, ir pretrunā ar tiesas izvēlēto SIA „EIROEKSPERTS" 2020. gada 16. novembra novērtējumu ar iespējamo tirgus vērtību 74 000 EUR un SIA „LATIO" 2018. gada 21. marta novērtējumu ar iespējamo tirgus vērtību 70 000 EUR;

4) tiesa nav vērtējusi SIA „Vērtējums", SIA „Vindeks" un SIA „Interbaltija" novērtējumus, vispārīgi un bez pamatojuma pieņemot, ka tie ir saistāmi ar atbildētājas mēģinājumu iespējami lielākā apmērā izvairīties no zaudējumu atlīdzināšanas prasītājai.

SIA „Vindeks" novērtējums ar iespējamo tirgus vērtību 40 000 EUR ir SIA /Nosaukums B/ civillietā Nr. C26089520 par kopīpašuma izbeigšanu iesniegtais novērtējums.

SIA „Vērtējums" novērtējums ar iespējamo tirgus vērtību 32 300 EUR, attiecies uz SIA /Nosaukums E/, kura izskatīja iespēju iegādāties nekustamo īpašumu, lai iesniegtu to bankā.

SIA „Interbaltija" novērtējums ar iespējamo tirgus vērtību uz 2017. gada 27. decembri 35 400 EUR tika pieprasīts tiesvedības laikā un vienīgais objektīvi pierāda nekustamā īpašuma tirgus vērtību, taču tiesa to nav ņēmusi vērā, neskatoties uz to, ka tas satur neatkarības apliecinājumu.

[5] Tiesas sēdē atbildētājas pilnvarotais pārstāvis uzturēja apelācijas sūdzību uz tajā norādītajiem pamatiem.

[6] Atbildētājas pārstāve apelācijas sūdzību neatzina, piekrita pirmās instances tiesas spriedumam.

Motīvu daļa

[7] Novērtējot apelācijas sūdzības argumentus un izvērtējot lietā esošos pierādījumus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka apelācijas sūdzība ir pamatota daļā par nekustamā īpašuma vērtības noteikšanu, pārējā daļā nav pamatota, prasība ir daļēji apmierināma.

Pirmās instances tiesas spriedums daļā, ar kuru noraidīta prasība par 30 000,00 EUR piedziņu, saskaņā ar Civilprocesa likuma 203. panta otro daļu kā nepārsūdzēts ir stājies likumīgā spēkā.

Strīds pastāv par pārsūdzēto piedzīto zaudējumu summu 69 900,00 EUR.

[8] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 430. panta trešo daļu fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā. Tiesa konstatēja un nepastāv strīds, ka pasludināts SIA /Nosaukums A/ maksātnespējas process, un ka vēl līdz maksātnespējas procesa pasludināšanai notikuši divi darījumi, kuru rezultātā atsavināts kapitālsabiedrībai piederošais nekustamais īpašums.

Lietā pastāv strīds par to, vai atbildētāja kā sabiedrības valdes locekle ir atbildīga par tai nodarītajiem zaudējumiem saskaņā ar Komerclikuma 169. pantu, jo, noslēdzot darījumus, nav rīkojusies kā krietns un rūpīgs saimnieks, nodarot zaudējumus sabiedrībai.

[9] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432. panta piekto daļu, ja apelācijas instances tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma argumentācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193. panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertā argumentācija ir pareiza un pietiekama, un pilnībā tai pievienojas, izņemot sprieduma daļu par nekustamā īpašuma vērtības noteikšanu.

[10] Apelācijas sūdzībā norādītie argumenti nevar ietekmēt pirmās instances tiesas spriedumā izdarīto secinājumu un atzinumu pareizību.

[10.1] *Par tiesvedības apturēšanu pamatojoties uz Civilprocesa likuma 214. panta 5. punktu.*

Nepamatots ir apelācijas sūdzības arguments par nepieciešamību apturēt izskatāmajā lietā tiesvedību līdz stāsies spēkā spriedums Ekonomisko lietu tiesā ierosinātajā civillieta Nr. C75011823 SIA /Nosaukums A/ prasībā pret SIA "/Nosaukums D/" par naudas piedziņu.

Apelācijas instances tiesas sēdē atkārtoti tika lemts un noraidīts lūgums par tiesvedības apturēšanu saskaņā ar Civilprocesa likuma 214. panta 5. punktu, jo tiesa nekonstatēja, ka izskatāmo lietu varētu ietekmēt citā tiesā ierosinātā civillieta un ka tas būtu šķērslis šīs lietas izskatīšanā.

Civilprocesa likuma 214. pantā noteikti gadījumi, kuros tiesvedības apturēšana ir tiesas pienākums, un, apturot lietu uz minētā panta 5. punkta pamata, tiesai jākonstatē, kādi šķēršļi pastāv un kāpēc lietu nav iespējams izskatīt, iekams nav izšķirta cita civillieta, vai arī, kādi būtiski fakti var tikt nodibināti citā civillietā, kas var ietekmēt izskatāmo lietu.

Izskatāmajā lietā SIA /Nosaukums A/ cēlusi prasību par zaudējumu piedziņu no atbildētājas, kur prasības pamats ir atbildētājas kā valdes locekles atbildība saskaņā ar Komerclikuma 169. pantu.

Ekonomisko lietu tiesā SIA /Nosaukums A/ cēlusi prasību pret SIA "/Nosaukums D/", kur lūdz piedzīt naudas summu 129 594,03 EUR, pamatojoties uz Komerclikuma 18. pantu un 20. panta pirmo daļu, jo atbildētāja pārņēmusi prasītājas aktīvus, nepārņemot saistības pret kreditoriem, kas savus prasījumus pieteikuši pēc prasītājas maksātnespējas procesa pasludināšanas (sk. prasības pieteikuma kopiju 3. sējuma 47.-54. lapa).

Neatkarīgi no civillietas izskatīšanas rezultāta Ekonomisko lietu tiesā, tas neietekmē izskatāmo lietu un atbildētājas kā valdes locekles atbildību saskaņā ar Komerclikuma 169. pantu. Apelācijas sūdzības iesniedzēja nepamatoti uzskata, ka gadījumā, ja Ekonomisko lietu tiesā tiek apmierināta SIA /Nosaukums A/prasība, piedzenot naudas summu pieteikto kreditoru prasījumu apmērā, tas varētu atbrīvot atbildētāju no atbildības par prasītājai nodarītajiem zaudējumiem. Atbildētājas kā valdes locekles atbildība, kas izriet no Komerclikuma 169. panta, nav saistāma ar maksātnespējas procesā pieteikto un apmierināto kreditoru prasījumiem.

Pie tam, atbilstoši kreditoru prasījumu reģistram atzīto kreditoru prasījumi ietver ne tikai VID kā nodrošinātā kreditora prasījumu 129 594,03 EUR, par ko celta prasība Ekonomisko lietu tiesā , bet arī nenodrošināto kreditoru prasījumus 44 964,92 EUR. Pēc administratores tiesas sēdē norādītā kreditoru prasījumu summa ir 173 554,52 EUR.

[10.2] *Par Civilprocesa likuma 192. panta un 190. panta pirmās daļas pārkāpumu*

Nav pamata uzskatīt, ka pirmās instances tiesa būtu paplašinājusi prasības pamatu un pārkāpusi prasījuma robežas. Prasības priekšmets ir tiesības uz zaudējumu, ko veido starpība starp īpašuma patieso jeb tirgus vērtību un vērtību, par kādu tas tika atsavināts. Prasības pamatā norādīti apstākļi, kas, prasītājas ieskatā, liecina par īpašuma patieso tirgus vērtību.

Civilprocesā saskaņā ar Civilprocesa likuma 10. pantu puses savas tiesības realizē sacīkstes formā, gan sniedzot paskaidrojumus, gan iesniedzot pierādījumus un piedaloties to pārbaudē. Atbilstoši Civilprocesa likuma 93. pantam katrai pusei jāpierāda fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Savukārt tiesas uzdevums saskaņā ar Civilprocesa likuma 97. pantu ir vispusīgi, pilnīgi un objektīvi novērtēt pušu iesniegtos pierādījumus un izdarīt savus secinājumus par konstatētajiem faktiskajiem apstākļiem.

Novērtējot pušu iesniegtos pierādījumus, tiesa ir izdarījusi secinājumus par nekustamā īpašuma iespējamo tirgus vērtību tā atsavināšanas laikā. Tiesai nav saistoša prasītājas norādītā īpašuma vērtība, jo tiesa, analizējot pierādījumus to kopumā un savstarpējā sakarībā, izdara savus neatkarīgus secinājumus, un to nevar uzskatīt par prasības pamata vai prasījuma robežu pārkāpšanu.

[10.3] *Par Komerclikuma 169. panta piemērošanu un pierādījumu novērtēšanu*

Nav pamata uzskatīt, ka pirmās instances tiesa būtu nepareizi piemērojusi Komerclikuma 169. pantu.

[10.3.1] Lietā nav strīda, ka VID veiktā audita rezultātā SIA /Nosaukums A/ uzlikts pienākums papildus valsts budžetā nomaksāt nodokļus, ko apstiprina arī VID ģenerāldirektores 2016. gada 26. aprīļa lēmums. Lai gan lēmums tika apstrīdēts un pēc tiesvedības administratīvajā procesā galīgi stājās spēkā 2020. gada 8. septembrī, tomēr, kā pamatoti atzina pirmās instances tiesa, parāds jau bija izveidojies un pastāvēja kopš 2016. gada. Arī parāda samaksas sadalīšana termiņos, kas veikta ar VID 2016. gada 27. maija lēmumu, nepadara šo parādu par neesošu.

Atbildētājas atsaukšanās uz Lursoft datiem, kuros norādīts, ka SIA /Nosaukums A/ nav nodokļu parāda uz 2018. gada 6. decembri, nav pamats uzskatīt, ka parāda nebija. Tiesai nav zināms, kāpēc Lursoft datu bāzē uz šo datumu nav norādīti atbildētājai VID aprēķinātie nodokļu parādi, par kuriem notiek tiesvedība, lai gan 2018. gada 7. decembrī tie jau ir norādīti. Tomēr tiesa uzskata, ka konkrētajā gadījumā Lursoft norādītajai informācijai nav nozīmes parāda esības apliecināšanai, jo informācija šajā datu bāzē nenodibina parādus, kā arī neatbrīvo no tiem.

Atbildētājai kā valdes loceklei bija zināms, ka nodokļu parāds ir aprēķināts un, neskatoties uz tā apstrīdēšanu un tiesvedību, nākotnē pastāv

iespēja, ka parāds būs jāsedz. Tāpēc kā krietnam un rūpīgam saimniekam bija jārūpējas par uzņēmuma mantas saglabāšanu, lai nodrošinātu uzņēmuma saistību pret kreditoriem izpildi.

Atbildētājai kā uzņēmuma vadītājai bija zināms arī, ka, vēršot piedziņu uz nekustamo īpašumu /Nosaukums C/, netika dzēsts parāds VID. Nav nozīmes apstāklim, vai VID, nodrošinot savu prasījumu, ir vai nav rēķinājies ar īpašuma /Nosaukums C/ vērtības iespējām segt pilnībā uzņēmuma nodokļu parādus. Primāri par nodokļu parādu atbildīgs ir uzņēmums ar tā vadītāju, kas uzņēmumu pārvalda, nevis kreditors, un atbildētāja kā vadītāja bija atbildīga par uzņēmuma mantas saglabāšanu uzņēmuma saistību izpildes nodrošināšanai.

Neapstiprinās apelācijas sūdzībā norādītais, ka SIA /Nosaukums A/ reģistrēti astoņi transportlīdzekļi, kuri vēl līdz šim brīdim nav realizēti. Administratore paskaidroja, ka automašīnas ir izpārdotas vēl pirms maksātnespējas procesa, un arī no apelācijas sūdzībai pievienotās CSDD izziņas redzams, ka visi uz SIA /Nosaukums A/ vārda reģistrētie transportlīdzekļi ir izslēgti no uzskaites.

Uzņēmuma faktiskā maksātnespēja nav formulēta normatīvajos aktos, bet pastāv kā faktisks apstāklis, kad uzņēmums konkrētā laikā nav spējīgs izpildīt savas saistības, jo tam trūkst līdzekļu, kā konstatēšanai nav nepieciešamības atsaukties uz Maksātnespējas likumā uzskaitītajām maksātnespējas pazīmēm.

[10.3.2] Nevar piekrist atbildētājas pozīcijai par VID prettiesisku rīcību, savlaicīgi neapmierinot lūgumu par saimnieciskās darbības apturēšanu.

No VID 2018. gada 2. marta lēmuma (1. sējuma 112.-114. lapa) izriet, ka SIA /Nosaukums A/ saimnieciskā darbība apturēta pēc VID (nevis paša uzņēmuma) iniciatīvas, jo saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām" 34.[1] panta piekto daļu uzņēmums nav novērsis rakstveida brīdinājumā par nodokļu maksātāja saimnieciskās darbības apturēšanu norādītos pārkāpumus. No lēmuma izriet, ka uzņēmums nav VID iesniedzis tematiskās pārbaudes veikšanai pieprasītos grāmatvedības dokumentus.

No minētā VID lēmuma satura redzams, ka SIA /Nosaukums A/ 2017. gada 22. decembrī paziņoja VID par saimnieciskās darbības pārtraukšanu, uz ko VID norādīja, ka minētais apstāklis neatbrīvo uzņēmumu no pienākuma pārbaudes veikšanai iesniegt pieprasītos dokumentus. Lietā nav minētā SIA /Nosaukums A/ paziņojuma, tāpēc neapstiprinās atbildētājas argumenti, ka VID tika lūgts apturēt saimniecisko darbību un ka tās neapturēšana ir ietekmējusi uzņēmuma mantisko stāvokli un iespējas pildīt savas saistības pret kreditoriem, kā arī radījusi nepieciešamību steidzami atsavināt nekustamo īpašumu par cenu, kas neatbilst ne tirgus cenai, ne pat īpašuma kadastrālās vērtības cenai. Nekustamais īpašums par nesamērīgi zemu cenu atsavināts atbildētājas mātei, kura jau pēc gada pusi no īpašuma pārdeva par vairāk kā piecas reizes augstāku cenu nekā nopirka visu īpašumu, bet otru īpašuma daļu bez atlīdzības uzdāvināja pašai atbildētājai.

Lietā nav pierādīts, ka SIA /Nosaukums A/ 2017. gada beigās steidzami bija nepieciešams atbrīvot 27 darbiniekus un ka visa no nekustamā īpašuma darījuma pārdošanas iegūtā naudas summa tika novirzīta saistību segšanai darbiniekiem.

Apelācijas instances tiesa piekrīt pirmās instances tiesas secinājumiem, ka atbildētājas argumenti par nepieciešamību steidzami pārdot nekustamo īpašumu ir cenšanās aizsargāt savas un savas ģimenes mantiskās intereses un attaisnot savu nesaimniecisko rīcību ar uzņēmumam piederošo mantu.

[10.4] *Par nekustamā īpašuma patieso tirgus vērtību*

Apelācijas instances tiesa piekrīt apelācijas sūdzībā norādītajiem argumentiem, ka tiesa bez pamatojuma savus secinājumus par nekustamā īpašuma tirgus vērtību ir balstījusi uz liecinieku liecībām un ka nekustamo īpašumu vērtēšanu veic un tirgus vērtību tiesīgi noteikt tikai sertificēti vērtētāji.

Lietā iesniegti četri ļoti atšķirīgi nekustamā īpašuma /adrese A/, novērtējumi:

1) SIA „Vērtējums" 2017.gada 27.februāra novērtējums ar iespējamo tirgus vērtību 32 300 EUR, ko pasūtīja SIA /Nosaukums E/ iesniegšanai "Citadele banka" kredīta nodrošinājumam;

2) SIA „Vindeks" 2019.gada 8.novembra novērtējums ar iespējamo tirgus vērtību 40 000 EUR, ko pasūtījis SIA /Nosaukums B/civillietā Nr. C26089520 strīdā ar atbildētāju par kopīpašuma izbeigšanu uz šo īpašumu;

3) SIA „Interbaltija" /pers. C/ 2022.gada 23.augustā pasūtītais novērtējums ar iespējamo tirgus vērtību uz 2017. gada 27. decembri 35 400 EUR ;

4) SIA „EIROEKSPERTS" /pers. C/ pasūtītais 2020. gada 16. oktobra novērtējums ar iespējamo tirgus vērtību 74 000 EUR;

5) SIA „LATIO" 2018. gada 21. marta novērtējumu ar iespējamo tirgus vērtību 70 000 EUR, ko pasūtīja SIA /Nosaukums E/ kredīta nodrošinājuma vajadzībām.

Ņemot vērā, ka starpība starp dažādu novērtētāju doto tirgus vērtību vienam un tam pašam īpašumam ir ļoti atšķirīga, tiesa atzīst, ka, lai izvēlētos iespējami objektīvāko nekustamā īpašuma tirgus vērtību tā atsavināšanas laikā, jāņem vērā un jāvērtē pārējie lietā esošie pierādījumi.

Pirmās instances tiesa pamatoti atzina, ka patiesā tirgus vērtība ir augstākā tirgus cena, par kuru kāds būtu gatavs iegādāties nekustamo īpašumu, tomēr nepamatoti pati noteica īpašuma tirgus cenu, kas nav tiesas kompetencē.

Pirmās instances tiesa ir pareizi novērtējusi savstarpējā saistībā tādus pierādījumus kā liecinieka /pers. J/ liecības, ka 2017. gada novembrī-decembrī kapitālsabiedrības prokūrists /pers. F/ viņam piedāvājis šo īpašumu nopirkt par 80 000 EUR, bet 2019.gada pavasarī par 90 000 EUR, ka SIA /Nosaukums B/ 2019. gada aprīlī 1/2 domājamo daļu īpašuma nopirka par 55 000 EUR ar norunu, ka atlikušo daļu pirks par 35 000 EUR. Tiesa arī pamatoti konstatēja, ka jau 2005. gada 29. jūlijā, sabiedrībai iegādājoties nekustamo īpašumu, tā vērtība bija 71 855,03 EUR (50 500 lati), bet nekustamo īpašumu vērtībai ir tendence palielināties. Apelācijas instances tiesa piekrīt šiem secinājumiem un nesaskata iemeslus, kāpēc vērtībai vajadzētu būt zemākai nekā tā bija pie iegādes 2005.gadā, ņemot vērā, ka īpašums funkcionē, arī tiek iznomāts, tātad dod arī ienākumus, un nav konstatēts, ka tā stāvoklis kopš iegādes brīža būtu pasliktinājies.

Par visatbilstošāko nekustamā īpašuma tirgus vērtību pirmās instances tiesa atzina SIA „EIROEKSPERTS" 2020. gada 16. oktobra novērtējumu ar iespējamo tirgus vērtību 74 000 EUR un SIA „LATIO" 2018. gada 21. marta novērtējumu ar iespējamo tirgus vērtību 70 000 EUR.

Šādam secinājumam pievienojas arī apelācijas instances tiesa, ņemot vērā īpašuma cenu tā iegādes laikā 2005. gadā (71 855,03 EUR) un ½ domājamās daļas pārdošanas cenu 2019. gada aprīlī (55 000,00 EUR). Visatbilstošākā tirgus cena ir tā, kuru ir gatavi maksāt pircēji. Kā redzams no noslēgtajiem darījumiem, tad kopš īpašuma iegādes brīža tā cena nav samazinājusies. Līdz ar to nav pamata tirgus vērtības noteikšanai izmantot SIA „Vērtējums", SIA „Vindeks", SIA „Interbaltija" sagatavotos novērtējumus.

Pie tam, SIA "Vērtējums" novērtējums veikts pēc trešās personas pasūtījuma iesniegšanai bankai kredīta nodrošinājumam. Kā norādīja liecinieks, sertificēts vērtētājs /pers. Z/, bankām ir savas specifiskas, Latvijas Bankas izvirzītas prasības, nosakot nekustamā īpašuma vērtību kredīta saņemšanai. Tiesas ieskatā novērtējumu bankas vajadzībām nevar uzskatīt par objektīvu tirgus vērtību, par kādu pircējs būtu gatavs iegādāties nekustamo īpašumu.

SIA „Vindeks" novērtējums sagatavots tiesvedības vajadzībām strīdā starp SIA /Nosaukums B/ un atbildētāju kopīpašuma tiesību izbeigšanai, pie tam pēc SIA /Nosaukums B/ pasūtījuma. Tiesa šo novērtējumu nevar atzīt par objektīvu, jo savā prasības pieteikumā SIA /Nosaukums B/ (3. sējuma 4.-9. lapa) atzīst, ka iegādājoties ½ domājamo daļu par 55 000,00 EUR, starp pusēm bija vienošanās par visa īpašuma cenu 90 000,00 EUR. Savukārt, izbeidzot kopīpašuma tiesības un atstājot visu īpašumu SIA /Nosaukums B/ īpašumā, SIA /Nosaukums B/ iesniedzis visa īpašuma novērtējumu 40 000 EUR, un ir gatavs atbildētājai kompensēt viņas īpašuma pusi, izmaksājot tikai 20 000,00 EUR. Tiesas ieskatā minētais norāda uz SIA /Nosaukums B/ ieinteresētību izmaksāt mazāku kompensācijas summu otrai kopīpašniecei un neliecina par īpašuma faktisko tirgus vērtību.

SIA „Interbaltija" sagatavoto novērtējumu par īpašuma iespējamo tirgus vērtību uz 2017. gada 27. decembri ir pasūtījusi atbildētāja /pers. C/ 2022. gada 23. augustā. Kā redzams no novērtējuma, tad vērtētājs nav dabā apskatījis objektu, ir vadījies no iepriekš SIA "Vērtējums" sagatavotajām

fotogrāfijām, kā arī publiski pieejamās dokumentācijas (zemesgrāmata, kadastra informācija). Lai gan atbildētājas puse uz šo novērtējumu atsaucas kā uz atbilstošāku, tiesa tam nepiekrīt, vadoties no iepriekš norādītajiem argumentiem, kas norāda, ka īpašuma tirgus vērtība pēc tā iegādes nevarēja uz pusi samazināties, kā arī ņemot vērā, ka ½ daļa īpašuma tika pārdota par daudz lielāku cenu nekā noteikta šajā novērtējumā visam īpašumam.

Tiesa uzskata, ka nevar izmantot arī SIA „LATIO" 2018. gada 21. marta novērtējumu, jo arī tas pēc trešās personas pasūtījuma veikts iesniegšanai bankai kredīta nodrošinājumam.

Tiesas ieskatā visatbilstošākais sertificēta vērtētāja novērtējums, kas liecina par īpašuma vistuvāko patieso vērtību, ir SIA „EIROEKSPERTS" 2020. gada 16. oktobra novērtējums ar iespējamo tirgus vērtību 74 000 EUR. Pie tam, jāņem vērā, ka arī šo novērtējumu ir pasūtījusi atbildētāja /pers. C/ tiesvedības vajadzībām tikai civillietā Nr.26089520, kurā notiek strīds ar SIA /Nosaukums B/ par kopīpašuma izbeigšanu, uz ko viņa norāda savos iebildumos minētā novērtējuma pievienošanai izskatāmajā lietā. Minētais apstāklis, tiesas ieskatā, norāda, ka atbildētāja apzinās īpašuma patieso tirgus vērtību, tomēr divās dažādās lietās, kurās viņa ir iesaistīta, iesniedz dažādus īpašuma novērtējumus, manipulējot ar katrā konkrētā strīdā sev izdevīgu īpašuma vērtību.

[11] Tiesa atzīst, ka atbildētāja, būdama komercsabiedrības valdes locekle ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi, nav ievērojusi Komerclikuma 169. panta pirmajā daļā noteikto, ka savus pienākumus jāpilda kā krietnam un rūpīgam saimniekam, atsavinot ieinteresētajai personai – savai mātei, par nesamērīgi zemu cenu komercsabiedrībai piederošo nekustamo īpašumu un ar to nodarot komercsabiedrībai zaudējumus, ko veido starpība starp īpašuma tirgus vērtību un pārdošanas cenu.

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Komerclikums 169. panta otro daļu no atbildētājas prasītājas labā piedzenama zaudējumu summa 63 900,00 EUR (74 000 – 10 100).

Prasība pārsūdzētajā daļā par 6000,00 EUR (69 900- 63 900) piedziņu tiek noraidīta.

[12] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. panta pirmo daļu, 34. panta pirmās daļas 1. punkta "d" apakšpunktu un 7. punktu, 39. panta pirmās daļas 5. punktu no atbildētājas valsts ienākumos piedzenami tiesas izdevumi 1858,69 EUR: valsts nodeva par prasību 1767,09 EUR, valsts nodeva par prasības nodrošinājumu 70,00 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 21,60 EUR.

[13] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. panta pirmo daļu prasītājai nosakāmas tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos procentus (6 % gadā) no piespriestās, bet nesamaksātās summas 63 900,00 EUR līdz sprieduma izpildei.

[14] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, atbildētājai nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.-434. pantu Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

apmierināt daļēji maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ prasību pret /pers. C/ par zaudējumu piedziņu.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, labā zaudējumus 63 900,00 EUR (sešdesmit trīs tūkstoši deviņi simti *euro*).

Piedzītā summa iemaksājama prasītājas norādītajā SIA /Nosaukums A/ norēķinu kontā AS "Citadele banka", konts /konta numurs/.

Noteikt maksātnespējīgajai sabiedrībai ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ tiesības saņemt no /pers. C/ likumiskos procentus (6 % gadā) no piespriestās, bet nesamaksātās summas 63 900,00 EUR līdz sprieduma izpildei.

Noraidīt maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ prasību pret /pers. C/ par zaudējumu 6000,00 EUR piedziņu.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts labā valsts nodevu par prasību 1767,09 EUR (viens tūkstotis septiņi simti sešdesmit septiņi *euro* un 9 centi), valsts nodevu par prasības nodrošinājumu 70,00 EUR (septiņdesmit *euro*), ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 21,60 EUR (divdesmit viens *euro* un 60 centi).

Valsts nodeva maksājama kontā – saņēmējs Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, BIC kods TRELLV22, konts LV55TREL1060190911200, norādot iemaksas mērķi un lietas identifikācijas datus.

Valsts labā piedzītie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ieskaitāmi kontā: Tiesu administrācija, Valsts kase, Nr. 90001672316, BIC kods TRELLV22, konts LV51 TREL 2190 4580 1900 0, norādot iemaksas mērķi: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi un civillietas numuru.

Maksājuma dokumenti par valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu valsts labā sprieduma labprātīgai izpildei noteiktajā termiņā iesniedzami Latgales apgabaltiesā.

Noteikt /pers. C/termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Senāta Civillietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas 2023. gada 7. decembra, iesniedzot kasācijas sūdzību Latgales apgabaltiesā, prasītājai bez drošības naudas iemaksas, atbildētājai iemaksājot drošības naudu 300 EUR kontā – saņēmēja: Latvijas Republikas Augstākā tiesa, reģistrācijas Nr. 90000068892, saņēmēja banka: Valsts kase, konta Nr. LV83TREL8280010000000, ekonomiskās klasifikācijas kods: F22010010, norādot lietas numuru un personas datus.

Tiesnese V. Lohova

Tiesnese V. Sokolova

Tiesnese I. Tabore